

דברי ישרים

פרשת השבוע לצעירי העאן

גליון תק"ד 504

בהוצאת מכון דברי יושר

פרשת ראה - מברכים אלול תשפ"ו

במה בפרישה תמצית דברי הפרשה בשילוב פירושים ודרושים

בתחלת הפרשה מצוה התורה כי כאשר יכנסו בני ישראל לארצם, יעמדו ישראל בין הר עיבל להר גריזים והלויים בעת שיאמרו הברכות יהיו פניהם להר גריזים ובעת שיאמרו הקלות יהיו פניהם להר עיבל ושומרי התורה ומצוותיה יתברכו, ואלו שאינם עושים כן יתקללו.

פרשתנו היא מן העשירות במצוות בפרשות התורה, ויש בה חמשים וחמש מצוות, חלקן נוהגות גם בזמן הזה, וחלקן אנו מצפים לבגן בית הבחירה במהרה בימינו ונוכל לקיים פדינם ובזמנם.

נקרא על מצות אבוד העבודה זרה ומקומות עבודתה מארץ ישראל עד בלי להשאיר להם זכר, ולאבד את שמם ולא לקרא למקום שבו הם היו כשם העבודה זרה, אלא בכנוי גנאי.

חז"ל במסכת שמחות למדו מהצווי הזה דבר נורא, אם האבנים והעצים הדוממים ואין בהם דעת והם בעצמם לא עשו כלום אבל בגלל שאנשים חטאו על ידם צריך לנתץ ולאבד אותם, על אחת כמה וכמה אם אדם שיש בו דעת ובכל זאת גורם לאחר לחטא ובגלל זה הוא מסיט אותו מדרך החיים לדרך המות, ענשו חמור מאד.

התורה מזהירה שלא לקלקל ולפגוע בבית המקדש וחומות העזרה, ולא למחוק חס ושלוש את שם השם או לנהג בהם מנהג בזיון. ומזה נלמד להלכה ולמעשה להזהר גם בקדשת בית הכנסת וספרי הקדש ולנהג בהם בכבוד כראוי.

נלמד על מצוות הנוהגות בקרבנות, שלא לעכב ולאחר את הקרבת הקרבנות שאדם חייב להקריב, ולא לעכב את המעשרות שצריכים לתת ללויים. ושהקרבת הקרבנות תהיה אך ורק בבית המקדש.

הפרשה נפתחת בצווי פרטי לכל אחד ואחד מישראל, לראות ולהתבונן בעצמו לשמוע אל מצוות השם ולא לעבור עליהם חס ושלוש.

רגנו בחיי מבאר כי התורה באה להודיע לכל יסוד גדול, שנתנה רשות לכל אדם לבחור בטוב ולמאס ברע, והיסוד הזה נקרא 'בחירה', וביד האדם נתנה בחירה זו אם לעשות רצון השם וללכת בדרך הטוב והישר וזו היא דרך החיים, או חס ושלוש להתניב על דרך לא טובה והכל תלוי בבחירתו של האדם.

השומעים בקול השם ומקיימים מצוותיו, זוכים לברכה, ושאין מקיימים ושומרים את המצוות תחול עליהם קללה.

חז"ל אומרים כי הסיף - החרב, והספר - התורה, ירדו יחד מהשמים.

אמר להם הקב"ה לישראל, אכן יש לאדם בחירה, אבל דעו לכם שלכל בחירה יש תוצאות, והתוצאות נובעות מהבחירה של האדם.

אם תקימו מה שכתוב בספר - בתורה, אתם נצולים מן הסיף - החרב, אבל אם חס ושלוש לא יקיימו את מצוות התורה, אתם נהרגים בסיף - בחרב!

הקדוש ברוך הוא נותן עצה טובה לבניו ואומר להם אם תבחרו בדרך הטוב - הרי הברכה והטוב מוכנים לכם, ואם חס ושלוש לא, תענשו.

הספורנו אומר כי התורה מלמדת אותנו שאין דרך אמצעית שהיא בין הטוב ובין הרע, או שבחריים בטוב בקיום התורה ומצוותיה וזוכים לברכה שאין למעלה ממנה, ואם לא בחרים בטוב, הרי הדרך השניה מביאה לקללה שאין למטה ממנה, והכל תלוי בבחירת האדם בעצמו.

המשורר מה בפרשה תמצית עניני הפרשה בשלוב פירושים ודרושים

הגויים ברצונם להראות שהם מצטערים על מיתת קרוביהם, פוגעים בעצמם בדרכים שונות, או ששורטים את בשרם או שמגלחים את שערם, אבל אותנו התורה מצוה שלא נתנהג ונעשה כמוהם, אלא נשמר על גופנו שלם ובריא לעבודת השם יתברך.

התורה חוזרת על דיני וסימני בעלי החיים הטהורים המתירים באכילה, ושאינם טהורים ואסורים באכילה, ואוסרת התורה לאכול אפילו בעלי חיים טהורים שמתו מעצמם ולא נשחטו כדיון, בעל חי שמת בלא שחיטה נקרא נבלה, ובעל חי שנשחט שלא כראוי או שנשחט כראוי אך יש בו אחד משמונה עשרה סימני טרפות, נקרא טרפה וגם הוא אסור באכילה.

שוב חוזרת התורה על אסור אכילת בשר וחלב וחצי"ל ללומדים מזה מה אסור בזה מדאורייתא ומה מדרבנן.

נקרא על מצוות מעשר שני ומעשר עני ודיניהם, מתי נוהגים המעשרות ולמי הם נתנים והיכן נאכלים.

נלמד את דיני שמטת כספים - הלואה שאדם נתן לחברו היהודי והגיעה שנת השמיטה, התורה אוסרת על המלוה לתבע חוב זה מהלואה, ומצוה אותנו לתת צדקה ולהחיות את העניים כדי צרכם.

נקרא על הדברים שהתורה מצוה לנהג בעבד עברי בעת שחרורו, שלא ילך לביתו ריקם, אלא צריך להעניק לו מכל טוב.

בסיום הפרשה חוזרת התורה על דיני שלשות הרגלים - פסח, שבועות וסוכות, ועל המצוה לעלות בהם לרגל לבית המקדש עם הקרבנות החגיגה ועולת הראיה.

יהי רצון שנזכר לקיים מצוות אלו בשלמותם במהרה בזמנינו בבנין בית הבחירה בביאת המשיח.

בשבת זו מברכים ומכריזים על ראש חדש אלול ונבקש מהשם יתברך שנזכר לנצל את הימים הבאים עלינו לטובה לשוב אליו בתשובה ולתקן מעשינו לקראת ראש השנה הבאה עלינו לטובה.

שבת שלוי
וחדש טוב ומברך.

קרבן שארע בו מום ואסור להקריבו, וצוה התורה שצריך לפדותו כדי שיוכלו לאוכלו.

נלמד על זמני ומקום אכילת הקרבנות, ומי מתר לאכלן ומה נאכל ומה מקרב על גבי המזבח, וממתי הפהנים יכולים לאכול מהבכורים שהבאו לבית המקדש.

עוד נלמד על מצות עשה מיחדת לנמצאים בחוץ לארץ וזוכים להביא את קרבנותיהם לבית המקדש.

התורה מזהירה ואומרת השמר לך פן תעזב את הלוי כל ימיו על אדמתך, ומזה למדו על החובה המוטלת על כל אחד מישראל לתמוך ולהחזיק בלומדי התורה שבזמן הזה הם הממלאים תפקידם של שבט לוי.

נלמד על מצות השחיטה המתירה את אכילת הבהמות, החיות והעופות, ואסור אכילת אבר מן החי, ושוב תזהיר ותזכיר התורה את אסור אכילת דם הבהמות החיות והעופות וממצות אסור אכילת הדם לומדים לכל המצוות להתחזק נגד היצר הרע שלא לעבר עליהם ונזכר תמיד כי הסבה שאין אנו עוברים על אסורי התורה היא אך ורק בגלל שהשם צוה ולא משום סבה אחרת.

פעם נוספת תזהירנו התורה מללכת אחרי אלהים אחרים ועובדיה, אשר ברעתם הגדולה ובאכזריותם הנוראה הם מקריבים את בנייהם לעבודה זרה ושורפים אותם באש.

מדגישה התורה וחוזרת שוב על האסור להוסיף או לגרוע במצוות התורה, ונלמד מכך עד כמה הדבר חמור.

נקרא על דינו של המתנבא נבואה בשם עבודה זרה, ועל הזהירות שצריך להזהר מהמסית לעבוד עבודה זרה, ודינו של המסית חמור כל כך, עד שאין מחפשים לו שום זכות שתצילו מענש המיתה שמטל עליו, ואפילו אם חס ושלום המסית הוא קרוב משפחה, חייבים להביאו לבית הדין ולהמיתו.

נלמד כי התורה מצוה את הדינים לחקר ולדרוש את אמתות דברי העדים, לבדק היטב ולברר את נכונות עדותם.

נתודע לדיני עיר שרב תושביה הפכו לעובדי עבודה זרה, עיר זו נקראת 'עיר הנדחת', וכל תושביה העובדים עבודה זרה חייבים מיתה בחרב, שורפים את ממונם ומחרבים את העיר, ואסור לבנותה לעולם.